

TÁRGY: Tájékoztatás bírósági ülnök választásával kapcsolatban megtett intézkedésekről

E L Ő T E R J E S Z T É S

a Szekszárdi Roma Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete

Soron következő ülésére

ELŐTERJESZTŐ: dr. Holczer Mónika igazgatóságvezető

ELŐTERJESZTÉST KÉSZÍTETTE: dr. Hoffmann Adél osztályvezető
dr. Becze Bianka jogi referens

ELŐADÓ: dr. Hoffmann Adél osztályvezető

TÖRVÉNYESSÉGI VÉLEMÉNYEZÉSRE BEMUTATVA: dr. Holczer Mónika
igazgatóságvezető

Terjedelem: 1 + 3 oldal

Tisztelt Képviselő-testület!

Magyarország Alaptörvénye Bíróság fejezetének 27. cikk (2) bekezdése értelmében a törvény által meghatározott ügyekben és módon nem hivatásos bírák is részt vesznek az ítélezésben.

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) rendelkezik az ülnökjelölés és választás módjáról.

A Bjt. 216. § (2) bekezdése alapján Országos Bírósági Hivatal (a továbbiakban: OBH) elnökének előterjesztésére a Köztársasági Elnök 308/2024.(XII.12.) KE határozatával (a továbbiakban: KE határozat) a bírósági ülnökök megválasztását a 2025. január 2. és 2025. március 31. napja közé eső időtartamra tűzte ki. Az OBH elnöke a 97.SZ/2024.(XII.4.) OBHE határozatában megállapította az egyes bíróságokhoz megválasztandó ülnökök számát.

A Bjt. rendelkezik az ülnökjelölés és választás szabályairól. Az ülnök jogairól és kötelezettségeiről szóló, az Országos Bírósági Hivatal által kiadott tájékoztató jelen előterjesztés melléklete tartalmazza.

A Bjt. 212. § (1) bekezdése alapján ülnöknek az a 30. évét betöltött magyar állampolgár választható meg, aki nem áll a cselekvőképességet érintő gondnokság, vagy támogatott döntéshozatal hatálya alatt, továbbá büntetlen előéletű és nem áll közügyektől eltiltás hatálya alatt sem, továbbá 70. életévét még nem töltötte be. (A Bjt. 220. § (1) bekezdés d) pontja értelmében az ülnök megbízatása megszűnik a 70. év betöltésével, ezért a 70. életév betöltését követően már nem választható meg az ülnöknek jelölt személy.)

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 680. § (5) bekezdésében rögzített különös feltétel szerint a fiatalkorú elleni büntetőeljárásban ülnökként kizárólag

- a) pedagógus,
- b) pszichológus, vagy
- c) a család-, gyermek- és ifjúságvédelmi szolgáltatás, gyámügyi igazgatás keretében az ellátottak gyógyítását, ápolását, foglalkoztatását, fejlesztését, ellátását, nevelését, gondozását vagy szociális segítségét, a gyermek sorsának rendezését közvetlenül szolgáló, egyetemi vagy főiskolai végzettséghez kötött munkakörben dolgozó vagy korábban dolgozó személy vehet részt.

Az ülnök nem lehet tagja pártnak, és politikai tevékenységet nem folytathat.

Az ülnök jelölése

- A fiatalkorúak büntetőügyeiben eljáró bíróság pedagógus ülnökeit a bíróság illetékességi területén működő alapfokú és középfokú nevelési-oktatási intézmények tantestületei jelölik a jelen levél 4/b. számú melléklete szerinti nyomtatvány kitöltésével és a jelöltnek történő átadásával. A tantestületek nyugdíjas, állományukba már nem tartozó pedagógust is jelölhetnek.
- A fiatalkorúak büntetőügyeiben eljáró bíróság nem pedagógus ülnökeit az egyesületek - kivéve a pártokat -, a foglalkozásuk szerinti érdek-képviselői szervek, valamint őket a Be. 680. § (5) bekezdés c) pontja szerinti munkakörben foglalkoztató, vagy korábban

foglalkoztató szervezetek jelölik szintén a 4/b. számú melléklet szerinti nyomtatvány kitöltésével és a jelöltnek történő átadásával.

Egy jelölt kizárólag egy bírósághoz választható meg ülnökké. (Bjt. 214. § (5) bekezdés)

Az ülnök választása

A Szekszárdi Járásbíróságra a települési nemzetiségi önkormányzatok képviselő-testületei is választanak ülnököket. A Szekszárdi Roma Nemzetiségi Önkormányzat a Szekszárdi Járásbíróságra egy – a Be. 680. § (5) bekezdésének megfelelő – ülnök megválasztására jogosult.

A jelölés bejelentése

A jelölést – a szükséges alább felsorolt iratokkal együtt – a jelöltnek kell benyújtania.

Az ülnök jogaira és kötelezettségeire vonatkozó tájékoztató, a jelöléshez és a jelölés elfogadásához szükséges nyomtatványok Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala ügyfélszolgálatán megtekinthetők, illetve beszerezhetők voltak, továbbá Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata honlapján, a www.szekszard.hu oldalon is megismerhetők és letölthetők voltak.

A Polgármesteri Hivatal fentieken kívül megkereséssel élt a Szekszárdi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde főigazgatója felé is, kérve Főigazgató Asszony közreműködését a jelölésben, valamint a lehetőség egyéb jelölésre jogosultakhoz való eljuttatásában, és a jelölési lehetőségről való tájékoztatásban.

A jelöléseket 2025. február 25. (kedd) 16.30 óráig személyesen Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Önkormányzati Osztályához (Szekszárd, Béla király tér 8., II. emelet 213. számú iroda) kellett eljuttatni vagy postai úton Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Önkormányzati és Szervezési Igazgatóságának vezetőjéhez címezve (dr. Holczer Mónika, 7100 Szekszárd, Pf. 83.) lehetett benyújtani, úgy, hogy a küldemény legkésőbb 2025. február 25.-ig beérkezzen.

A jelöléshez nyitvaálló határidőn belül- és azt követően- jelölés nem érkezett, így a testület ülnökválasztásról nem tud érdemben határozni.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására és a határozati javaslat elfogadására.

Szekszárd, 2025. március 11.

dr. Holczer Mónika
igazgatóságvezető

Határozati javaslat

A Szekszárdi Roma Nemzetiségi Önkormányzata Képviselő-testületének .../2025. (III....) határozata bírószági ülnök választásával kapcsolatban megtett intézkedésekről

Szekszárdi Roma Nemzetiségi Önkormányzat képviselő-testülete

1. Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának a bírószági ülnökválasztással kapcsolatban megtett intézkedéseiről szóló tájékoztatását tudomásul veszi;

Határidő: A döntéshozatal napja
Felelős: ifj. Kovács György elnök

2. megállapítja, hogy a bírószági ülnök jelöléséhez nyitvaálló határidőn belül jelölés nem érkezett;

Határidő: A döntéshozatal napja
Felelős: ifj. Kovács György elnök

3. a 2.) pontban foglaltakra tekintettel a Szekszárdi Járásbíróságra bírószági ülnököt nem választ.

Határidő: A döntéshozatal napja
Felelős: ifj. Kovács György elnök

A bírósági ülnökök jogai és kötelezettségei

Az ülnökökre vonatkozó legfontosabb rendelkezéseket a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) és a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) tartalmazza.

Ülnöknek az a 30. évét betöltött magyar állampolgár választható meg, aki nem áll a cselekvőképeséget érintő gondnokság vagy támogatott döntéshozatal hatálya alatt, továbbá büntetlen előéletű és nem áll közügyektől eltiltás hatálya alatt sem. (Bjt. 212. § (1) bek.)

Az ülnököknek az ítélezésben a hivatásos bírákkal azonos jogaik és kötelezettségeik vannak.

Az ülnökök megbízatása 4 évre szól. A soron kívüli ülnökválasztás eredményeképpen megválasztott ülnökök megbízatása a következő soros ülnökválasztás alkalmával lejár.

Az ülnökök a megbízatásuk időtartama alatt nem lehetnek tagjai pártnak és politikai tevékenységet sem folytathatnak (Bjt. 212. § (3) bek.). Az országgyűlési képviselői megbízatás, az önkormányzati képviselő-testületi tagság politikai tevékenységnek tekintendő. Nem politikai tevékenység a munkavállalói – szakmai, érdekvédelmi – szervezetben való részvétel.

Az ülnököt az igazságszolgáltatásban való részvételével összefüggő cselekménye tekintetében mentelmi jog illeti meg. A mentesség terjedelmére és az ülnök mentelmi jogának felfüggesztésére vonatkozó szabályokat a Bjt. 2. § (4) és (5) bekezdése tartalmazza.

A megválasztott ülnököknek bírói esküt kell tennie.

Az ülnököt a bíróság elnöke hívja be és osztja be az ítélező tanácsba. E tisztsége gyakorlásának idejére az ülnököt a Bjt. 221. § rendelkezései szerint távolléti díj, illetőleg tiszteletdíj illeti meg, amelyet a bíróságok költségvetésükből térítenek meg.

A Bjt. 221. § (1) bekezdésben foglaltak szerint a munkaviszonyban, kormányzati szolgálati, állami szolgálati, közszolgálati, egészségügyi szolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyban, adó- és vámhatósági szolgálati jogviszonyban, rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban, honvédelmi alkalmazotti jogviszonyban, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény szerinti rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél és a Magyar Honvédségnél szolgálati viszonyban, vagy foglalkoztatásra irányuló más jogviszonyban (szövetkezetnél munkaviszony jellegű jogviszonyban stb.) álló ülnököt ülnöki működésének időtartamára a távolléti díja illeti meg.

A Bjt. 221. § (1) bekezdésben meghatározott jogviszonyokban nem álló, vagy az ülnöki működése idejére munkabérben (díjazásban) nem részesülő ülnököt tiszteletdíj illeti meg. A tiszteletdíj mértéke az ülnök működésének minden napjára a bírói illetményalap (566.660 Ft) egy munkanapra eső összegének a 25 százaléka.

A Bjt. 221. § (5) bekezdése szerint az ülnök a hivatalos kiküldetésével járó költségeket a bírásra irányadó rendelkezések megfelelő alkalmazásával számolhatja el.

Joga az ülnöknek, hogy a behívásáról legalább egy hónappal korábban értesüljön, illetve, hogy kérésére, fontos okból a bíróság elnöke elhalaszthassa a működése megkezdésének időpontját.

Az ítélező tanácshoz beosztott ülnök joga, hogy a tárgyalandó ügyek tény- és joganyagát megismerhesse, arról őt az ítélező tanács elnöke tájékoztassa.

Az ítélet meghozatalát megelőző zárt tanácskozással kapcsolatos tanácskozási titok megőrzése az ülnök számára is kötelező. Ez vonatkozik a szolgálati, illetve az államtitokra is.

Az ülnök megbízatása megszűnik (Bjt. 220. § (1) bek.):

- a) az ülnök halálával,
- b) a megbízatásának lejártával,
- c) ha a 212. § (1) bekezdésében foglalt feltételek valamelyike már nem áll fenn,
- d) a 70. év betöltésével,
- e) lemondással (képviselő-testülethez intézett írásbeli nyilatkozatával),
- f) ha a 219. § (4) bekezdésében meghatározott esetben az ülnököt megválasztó képviselő-testület az ülnököt visszahívja.

A katonai ülnök megbízatása - a nyugállományba helyezést kivéve - akkor is megszűnik, ha a szolgálati viszonya megszűnt.